

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1323/2565

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดผู้ร้อง พันตรีหญิงหรือนาง น. กับพวกผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 249, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51, ป.อ. มาตรา 352, ป.อ. มาตรา 353, ป.อ. มาตรา 354, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 5, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 9, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 10, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 60, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 61, ป.พ.พ. มาตรา 850, ป.วิ.พ. มาตรา 57, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้นำห้องชุด 84 ห้อง ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชดใช้คืนให้แก่ผู้คัดค้าน ที่ 3 เป็นเงิน 40,000,000 บาท หากขายทอดตลาดได้เงินน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ชดใช้คืนเพียงเท่าที่ขายได้ กรณีขายทอดตลาดได้เงินเกินจำนวนดังกล่าว ให้เงินส่วนที่เกินพร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดินนั้น เมื่อเงินที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 นำไปซื้อห้องชุดเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ 3 ต้องเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่เป็นความผิดมูลฐาน อันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหายร้องขอให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้คืน ประกอบกับผู้ร้องไม่คัดค้าน กรณีจึงต้องคืนห้องชุด 84 ห้องแก่ผู้คัดค้านที่ 3 ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคหก โดยไม่อาจมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ผู้คัดค้านที่ 3 มิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 252 ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. 2558 ข้อ 6 (เดิม) ซึ่งใช้บังคับในเวลาที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา กำหนดว่า การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นโดยต้องแสดงถึง (1) ปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายที่ขออนุญาตฎีกาโดยชัดแจ้ง (2) ปัญหาที่ขออนุญาตฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 249 หรือในข้อกำหนดนี้ซึ่งศาลฎีกาควรรับวินิจฉัย เมื่อคำร้องขออนุญาตฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ระบุถึงประเด็นปัญหาตามฎีกาประเด็นใดไว้ด้วย จึงถือไม่ได้ว่าผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ประสงค์จะขออนุญาตฎีกาในประเด็นปัญหานั้น และปัญหานั้นได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คดีนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณาและพิพากษา ศาลชั้นต้นให้เรียก พันตรีหญิง น. ว่า ผู้คัดค้านที่ 1 พันโท อ. ว่า ผู้คัดค้านที่ 2 และสหกรณ์ ค. ว่า ผู้คัดค้านที่ 3

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งให้ห้องชุด 84 ห้อง พร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51 ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ยื่นคำร้องคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ผู้คัดค้านที่ 3 ยื่นคำร้องคัดค้านขอให้คืนห้องชุด 84 ห้อง หรือชดใช้ราคาแก่ผู้คัดค้านที่ 3 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนห้องชุด 84 ห้อง พร้อมดอกผล แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ยกคำร้องของผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็น

พับ ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้นำห้องชุด 84 ห้อง ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชดใช้คืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 เป็นเงิน 40,000,000 บาท หากขายทอดตลาดได้เงินน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ชดใช้คืนเพียงเท่าที่ขายได้ กรณีขายทอดตลาดได้เงินเกินจำนวนดังกล่าว ให้เงินส่วนที่เกินพร้อมดอกผล (ถ้ามี) ตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากนี้แก้ไขเป็นไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 ผู้คัดค้านที่ 3 ร้องทุกข์กล่าวโทษนายสุภชัยกับพวกว่า ร่วมกันกระทำความผิดขอยกยอกเงินของผู้คัดค้านที่ 3 ด้วยการส่งจ่ายเช็คของผู้คัดค้านที่ 3 จำนวน 878 ฉบับ แล้วนำไปเบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของผู้คัดค้านที่ 3 ทำให้ผู้คัดค้านที่ 3 ได้รับความเสียหายเป็นเงิน 12,402,907,158.01 บาท ต่อมากรมสอบสวนคดีพิเศษรับคดีที่นายสุภชัยกับพวกถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาข้อหาฉ้อโกงประชาชน ยกยอกอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (3) (18) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไว้เป็นคดีพิเศษหลายคดี รวมถึงคดีพิเศษที่ 146/2556 และที่ 64/2557 โดยคดีพิเศษที่ 64/2557 พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องนายสุภชัยกับพวกเป็นจำเลยในข้อหายกยอกทรัพย์สินในฐานะที่เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน และลักทรัพย์นายสุภชัยให้การรับสารภาพ ศาลพิพากษาลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 352, 353, 354 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 706/2559 ของศาลอาญา สำหรับที่ดิน 36 แปลง ที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่กรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้อายัดไว้ในคดีที่นายสุภชัยกับพวกถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา นายธาริตในฐานะอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้เพิกถอนการอายัด และคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายมีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2556 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 ให้นายสุภชัยนำที่ดินที่อำเภอสีคิ้วดังกล่าวไปขายแล้วนำเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว 100,000,000 บาท คืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 โดยให้ดำเนินการโดยด่วนเนื่องจากปัจจุบันผู้คัดค้านที่ 3 ขาดสภาพคล่องและสมาชิกเดือดร้อนมาก หลังจากมีมติดังกล่าวปรากฏว่านายสุภชัยขายที่ดินทั้ง 36 แปลง ให้บริษัท พ. ได้เงิน 477,880,000 บาท โดยชำระเงินเป็นแคชเชียร์เช็ค 6 ฉบับ นายสุภชัยนำแคชเชียร์เช็ค 4 ฉบับ ชำระหนี้จำนวน ค่าธรรมเนียม และค่าภาษีในการทำนิติกรรม 128,095,511 บาท มอบคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 จำนวน 1 ฉบับ 100,000,000 บาท และมีการนำแคชเชียร์เช็คธนาคาร 1 ฉบับ จำนวนเงิน 249,784,489 บาท ซึ่งจ่ายเป็นค่าซื้อขายที่ดินดังกล่าวไปฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนายสุภชัยเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2557 แล้วมีการทำธุรกรรมถอนเงิน โอนเงิน และซื้อแคชเชียร์เช็คผ่านบัญชีดังกล่าวของนายสุภชัยรวม 11 รายการ โอนให้บุคคลภายนอก 8 ราย และมีการมอบแคชเชียร์เช็ค 3 ฉบับ ฉบับละ 20,000,000 บาท ให้แก่นายณัฐพร เป็นค่านายหน้าจากการซื้อขายที่ดิน แต่มีแคชเชียร์เช็ค 2 ฉบับดังกล่าว ฉบับละ 20,000,000 บาท สลักหลังโอนให้แก่บุคคลอื่น และต่อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2557 มีการฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้คัดค้านที่ 1 ในระหว่างปี 2557 ถึงปี 2558 ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 นำเงินจากบัญชีดังกล่าวไปซื้อห้องชุดที่จังหวัดนนทบุรี รวม 84 ห้อง เป็นชื่อของผู้คัดค้านที่ 1 จำนวน 39 ห้อง ชื่อของผู้คัดค้านที่ 2 จำนวน 45 ห้อง ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เป็นสามีภริยากัน โดยผู้คัดค้านที่ 1 ย้ายมารับราชการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2553 ผู้คัดค้านที่ 2 ย้ายมารับราชการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2554 นายธาริตมีคำสั่งกรม

สอบสวนคดีพิเศษที่ 594/2553 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2553 ให้ผู้คัดค้านที่ 1 ปฏิบัติราชการที่สำนักงานอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษทำหน้าที่ในลักษณะเป็นเลขานุการของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษช่วยกลั่นกรองงาน กรมสอบสวนคดีพิเศษได้แจ้งข้อกล่าวหาผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ว่า เป็นเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐร่วมกันฟอกเงินและสมคบกันฟอกเงิน ต่อมากรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งที่ 1782/2559 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559 พักการผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 และดำเนินคดีผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐร่วมกันฟอกเงินและสมคบกันฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 5, 9, 10, 60, 61 ตามสำนวนคดีพิเศษที่ 42/2559 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาในประการแรกว่า ความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (18) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2556 มีผลบังคับย้อนหลังแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนหรือไม่ เห็นว่า มาตรา 49 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับ มาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว" โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไม่ได้บัญญัติว่าทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจะต้องเป็นทรัพย์สินในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่ามีผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษเท่านั้น เพียงแต่หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้นไม่ว่าจะจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ หรือผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษหรือไม่ แต่หากมีทรัพย์สินเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ก็ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด อันเป็นเหตุให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลและขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน มีทั้งโทษทางอาญาและมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานก็สามารถมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ แม้ทรัพย์สินนั้นผู้เป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินได้มาก่อนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับ เพราะมาตรการดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญาหรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา โดยเป็นมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนคนสุจริตทั่วไป จึงมีผลใช้บังคับย้อนหลังได้ ดังนั้น แม้มีการบัญญัติเพิ่มเติมความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (18) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในภายหลังจากที่ได้มีการกระทำความผิดมูลฐานดังกล่าวก็ตาม ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานนี้ย่อมตกอยู่ภายใต้บังคับย้อนหลังไปทันทีนับแต่วันที่มีการกระทำความผิดมูลฐานอันบัญญัติเพิ่มเติมดังกล่าวได้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 อ้าง ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยในประเด็นปัญหานี้ชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ข้อนี้นิ่งไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาในประการต่อไปว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้นำห้องชุดพิพาท 84 ห้อง ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชดเชยคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 จำนวน 40,000,000 บาท หากขายได้เกิน ส่วนที่เกินให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่คืน

ห้องชุดพิพาทให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ชอบหรือไม่ เห็นว่า มติที่ประชุมคณะทำงาน
ประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ครั้งที่ 3/2556 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน
2556 เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประชุมในครั้งที่ 1/2556 และครั้งที่ 2/2556 โดยในการประชุม
ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2556 ตามสำเนารายงานการประชุมคณะทำงานประสานงานใน
การดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ครั้งที่ 1/2556 ในวาระเรื่องเพื่อพิจารณา ประธานแจ้ง
ให้ที่ประชุมทราบถึงการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย (ผู้คัดค้านที่ 3) โดยสรุปว่า ให้นำ
ทรัพย์สินตามบัญชีทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อพิจารณามีมติ
เห็นชอบให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการคุ้มครองสิทธิ
ของผู้เสียหายรายคดีนายสุกชัยกับพวกออกขายเพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินดังกล่าว
คืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีดังกล่าว อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายใน
ความผิดมูลฐาน และในการประชุมครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2556 ตามสำเนา
รายงานการประชุมคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ครั้งที่
2/2556 ในวาระเรื่องเพื่อพิจารณา ที่ประชุมมีมติโดยสรุปว่า นายสุกชัยยินยอมที่จะขายที่ดินตาม
บัญชีรายการทรัพย์สินแนบท้าย โดยผู้แทนผู้คัดค้านที่ 3 มีความเห็นว่า ขณะนี้ผู้คัดค้านที่ 3
ขาดสภาพคล่องทางการเงินเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องนำเงินเข้ามาในระบบ
เพื่อแก้ปัญหาของผู้คัดค้านที่ 3 จึงเห็นชอบด้วยเพื่อเยียวยาความเสียหายของผู้คัดค้านที่ 3 นายสุก
ชัยแถลงว่าสามารถติดต่อผู้ซื้อที่ดินที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยนำสัญญาจะซื้อจะขาย
ที่ดินแปลงดังกล่าวมาแสดง จะมีการหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เช่น ค่าธรรมเนียมการโอนที่ดิน ภาระ
หนี้จำนอง เป็นต้น เงินที่เหลือส่งคืนผู้คัดค้านที่ 3 เพื่อเยียวยาความเสียหายต่อไป และใน
การประชุมครั้งที่ 3/2556 ในวาระเรื่องเพื่อพิจารณา นายสุกชัยได้แจ้งที่ประชุมทราบว่าได้ติดต่อผู้
มาซื้อที่ดินที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้แล้ว โดยราคาและค่าใช้จ่าย ตลอดจนจำนวนเงิน
ที่จะส่งคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 เพื่อคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายนั้น ตกลงจะนำเงินที่เหลือหลังจากหัก
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว 100,000,000 บาท มอบให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 และผู้แทนของผู้คัดค้านที่ 3
เห็นชอบด้วยตามยอดเงินดังกล่าว โดยจะทำการซื้อขายที่ดินดังกล่าวภายใน 7 วันทำการ นับแต่
วันที่ 4 พฤศจิกายน 2556 จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามสำเนารายงานการประชุมดังกล่าวเป็นที่
เห็นได้ว่า ที่ประชุมคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย มีมติ
เห็นชอบให้นายสุกชัยขายทรัพย์สินตามบัญชีทรัพย์สินแนบท้ายรวมถึงที่ดินที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัด
นครราชสีมา เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินดังกล่าวคืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหาย
อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ซึ่งนายสุกชัยก็รับว่าจะนำเงินที่ขายที่ดิน
ดังกล่าวหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เช่น ค่าธรรมเนียมการโอนที่ดิน ภาระหนี้จำนอง คืนให้แก่
ผู้คัดค้านที่ 3 เพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งในการประชุมครั้งที่ 3/2556 นายสุก
ชัยแถลงว่าเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว จะเหลือประมาณ 100,000,000 บาท ที่จะ
มอบให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 โดยไม่ปรากฏว่ามีข้อตกลงหรือมติให้เงินที่ได้จากการขายที่ดินดังกล่าวใน
ส่วนที่เหลือหากมีให้ตกเป็นของนายสุกชัยแต่อย่างใด ซึ่งคณะทำงานประสานงานในการ
ดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายไม่อาจจะมิตินำเงินที่เหลือจากการขายทรัพย์สินตามบัญชี
ทรัพย์สินแนบท้ายตกเป็นของนายสุกชัยซึ่งเป็นจำเลย ทั้งนี้เพราะเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับ
มาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง

การกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว" และในวรรคหก ที่บัญญัติว่า "ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการขอให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินด้วยในคราวเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้ให้ผู้เสียหายตามวรรคนี้แล้ว ให้สำนักงานดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลโดยเร็ว" ซึ่งตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นแผ่นดินหรือนำไปคืนหรือชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานเท่านั้น ไม่มีกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวจะกลับไปตกได้แก่จำเลยหรือผู้กระทำความผิดอีกเลย จึงเป็นไปได้ที่ที่ประชุมคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายจะมีมติให้เงินที่ได้จากการขายที่ดินที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา หลังจากหักค่าใช้จ่ายและส่งมอบให้ผู้คัดค้านที่ 3 จำนวน 100,000,000 บาท แล้ว ที่เหลือให้เป็นของนายศุภชัยตามที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 กล่าวอ้าง เมื่อที่ประชุมคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายครั้งที่ 3/2556 เพียงแต่มีมติให้นำเงินค่าขายที่ดินที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว มอบให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหายในความผิดมูลฐานจึงชอบแล้ว ไม่ตกเป็นโมฆะตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย นอกจากนั้นมติดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นสัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน แต่เป็นเรื่องที่คณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายมีมติให้นำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดออกขายเพื่อนำเงินที่ได้มาคืนให้แก่ผู้เสียหายในความผิดมูลฐานตามกฎหมาย จึงไม่ใช่สัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 ตามที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 กล่าวอ้างแต่อย่างใด ส่วนที่ระบุว่าเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วเป็นจำนวน 100,000,000 บาท ก็เนื่องจากนายศุภชัยแถลงว่าเงินที่เหลือจะอยู่ที่ 100,000,000 บาท ต่อมาภายหลังหากเงินที่เหลือจากการขายที่ดินดังกล่าวหลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วมีเกินกว่า 100,000,000 บาท เงินส่วนที่เกินก็ต้องตกให้แก่ผู้เสียหายหรือตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณี ทั้งในการประชุมคณะทำงานประสานงานในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายทั้งสามครั้งดังกล่าว ไม่ปรากฏว่านายศุภชัยได้แถลงต่อที่ประชุมว่ามีค่าใช้จ่ายเป็นค่านายหน้าในการขายที่ดินแต่อย่างใด ดังนั้น เงินที่ได้จากการขายที่ดินตามแคชเชียร์เช็ค 2 ฉบับ ฉบับละ 20,000,000 บาท ที่โอนเข้าบัญชีของผู้คัดค้านที่ 1 จึงเป็นเงินส่วนหนึ่งที่ได้จากการขายทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เมื่อผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 นำเงินดังกล่าวไปซื้อห้องชุดพิพาท 84 ห้อง และตามพฤติการณ์แห่งคดีเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ทราบดีว่าเงินดังกล่าวเป็นเงินส่วนหนึ่งที่ผู้คัดค้านที่ 3 ต้องเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาของนายศุภชัยกับพวกที่เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (3) (5) (18) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ห้องชุดพิพาท 84 ห้อง พร้อมดอกผลจึงเป็นทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ได้มาโดยไม่สุจริตและเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กรณีไม่มีเหตุที่จะคืนห้องชุดพิพาท 84 ห้อง ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล พิพากษานี้ของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้นำห้องชุด 84 ห้อง ออก

ขายทอดตลาดนำเงินมาชดใช้คืนให้แก่ผู้คัดค้านที่ 3 เป็นเงิน 40,000,000 บาท หากขายทอดตลาดได้เงินน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ชดใช้คืนเพียงเท่าที่ขายได้ กรณีขายทอดตลาดได้เงินเกินจำนวนดังกล่าว ให้เงินส่วนที่เกินพร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดินนั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า เงินที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 นำไปซื้อห้องชุด 84 ห้อง เป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านที่ 3 ต้องเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาของนายสุภชัยกับพวกที่เป็นความผิดมูลฐาน อันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามที่ไต่สวนวินิจฉัยไว้ข้างต้น และผู้คัดค้านที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหายร้องขอให้คืนทรัพย์สินหรือชดใช้คืน ประกอบกับผู้ร้องไม่คัดค้าน กรณีจึงต้องคืนห้องชุด 84 ห้อง แก่ผู้คัดค้านที่ 3 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคหก โดยไม่อาจมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ผู้คัดค้านที่ 3 มิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 252 ส่วนที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ฎีกาว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านที่ 3 มีลักษณะเป็นคำร้องสอดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ศาลชั้นต้นไม่ได้ส่งสำเนาคำร้องให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เพื่อให้มีโอกาสโต้แย้ง เป็นการดำเนินกระบวนการที่ไม่ชอบ และการที่ผู้ร้องไม่ได้ขอให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้คัดค้านที่ 3 แสดงว่าผู้คัดค้านที่ 3 ไม่ใช่ผู้เสียหาย รวมทั้งการที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ผู้คัดค้านที่ 3 เข้ามาในคดีโดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 เป็นการไม่ชอบ ขัดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น เห็นว่า ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. 2558 ข้อ 6 (เดิม) ซึ่งใช้บังคับในเวลาที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา กำหนดว่า การขออนุญาตฎีกา ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นโดยต้องแสดงถึง (1) ปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายที่ขออนุญาตฎีกาโดยชัดแจ้ง และ (2) ปัญหาที่ขออนุญาตฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 249 หรือในข้อกำหนดนี้ ซึ่งศาลฎีกาควรรับวินิจฉัย คำร้องขออนุญาตฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ระบุถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวไว้ด้วย จึงถือไม่ได้ว่าผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ประสงค์จะขออนุญาตฎีกาในประเด็นปัญหาดังกล่าว และปัญหาดังกล่าวได้รับอนุญาตให้ฎีกาจากศาลฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยพิพากษาแก้เป็นว่า ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

เกรียงศักดิ์ โฆมานะสิน · สาคร ตั้งวรรณวิบูลย์ · รังสรรค์ โรจน์ชีวิน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1323/2565>